

קָבֵץ

שיחות מוהרא"ש

דבורים נוראים ונפלאים, מעוררים מעירים ומחזקים, אשר מתוך הנחל
נובע מקור חכמה נובעים, להחיות נפש כל חי ומשם ישקוץ העדרים,
להתחזק בעבודת הבורא בכל דרגת שיחיו נמצאים

בענין הגדה של פסח

אשר נשמעו מפי קדשו של כבוד קדשת

מרן מוהרא"ש שליט"א

יעורר ויחזק את ההתלהבות הגדולה בעת אמירת הסגדה של פסח, והעת רצון הגדולה
שמתעוררת אז, ויגלה מעלת התפלה וההלל בקול רם בפסח, ויספר מעשה נפלא מהפעל שם טוב
איד המשיך ישועה על ידי אמונת חכמים כליל פסח.

יצא לאור ערב שבת הגדול תשע"ג

על ידי תלמידי מתיבתא היכל הקדש

חסידי ברסקב

עיר הקדש ירושלים תובכ"א

הַהֲגָדָה שֶׁל פֶּסַח

הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה בְּאִים לְשִׁמוּעַ אֶת הַהֲגָדָה

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, שְׁבַהֲגִיעַ אָדָם לְ"מִגִּיד" בְּסֵדֶר לַיִל פֶּסַח, שֶׁהוּא מִצְוֹת סְפוּר וְיִצִיאַת מִצְרַיִם וְקִרְיַאת הַהֲגָדָה, רְאוּי לוֹ לְהִתְלַחֵב מְאֹד בְּהִתְלַחֲבוּת דְקִדְשָׁה, וְלוֹמַר אֶת הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם וּבְהִתְלַחֲבוּת עֲצוּמָה, כִּי אִזּוּ בֵּא הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם כָּל הַפְּמִלְיָא שֶׁל מַעֲלָה לְשִׁמוּעַ נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אוֹמְרִים אֶת הַהֲגָדָה, וְלִרְאוֹת אִיךָ שֶׁשְׂמֹחִים בִּישׁוּעָתוֹ וְיִתְבָּרַךְ, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב בְּזוֹהַר הַקְּדוּשׁ (בֵּא מ' ע"ב - בְּקִטְעַ שְׁנוֹהֲגִין לֹמַר לְפָנַי אֲמִירַת הַהֲגָדָה), פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְסַפֵּר בְּשִׁבְחָא דְיִצִיאַת מִצְרַיִם [הַמִּצְוָה שֶׁלְאַחַר זֶה, לְסַפֵּר בְּשִׁבְחַ שֶׁל יִצִיאַת מִצְרַיִם], כִּיֵּה שִׁעֲתָא בְּנִישׁ קוּדְשָׁא בְּרוּךְ הוּא לְכָל פְּמִלְיָא דִּילֵיהּ וְאָמַר לוֹן, זִילוּ וְשִׁמְעוּ סְפוּרָא דְשִׁבְחָא דִּילֵי דְקָא מִשְׁתַּעֲוּ בְּנֵי וְחִדָּאן בְּפוּרְקָנֵי [בְּאוֹתָהּ שֶׁעַה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַבֵּץ אֶת כָּל הַמוֹנֵי מִלְּאֲבֵי מַעֲלָה, וְאוֹמַר לָהֶם, לְכוּ וְשִׁמְעוּ הַסְּפוּר שֶׁל הַשִּׁבְחָה שְׁלֵי שְׂמִסְפָּרִים בְּנֵי וְשִׂמְחִים בְּגֻזְלֵתֵינוּ, עֵינֵי שָׁם. וְכָל זֶה נַעֲשֶׂה עַל יְדֵי כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל, מִן הַגְּדוֹל שֶׁבְּגְדוּלִים עַד הַקָּטָן שֶׁבְּקִטְנִים, וְלִכֵּן רְאוּי לְהִתְעוֹרֵר מְאֹד בְּאוֹתָהּ עַתָּה, וְלוֹמַר הַהֲגָדָה בְּקוֹל רֶם וּבְשִׁמְחָה עֲצוּמָה.

אנו מקפידים לומר דוקא בקול רם

ואמר מוהרא"ש נ"י, שאנשי שלומנו נוהגים לרקוד ולהדר לומר
 התגדה בקול רם דיקא, פי כד אומר רבנו ז"ל בפירוש (לקוטי מוהר"ן חלק
 א' סימן כ'), "בשביל זה אומרים את התגדה בקול רם, פי הגאולה
 היתה על ידי קול, וכמו שכתוב (דברים כו, ז) וישמע ה' את קלנו",
 ואומר רבנו ז"ל שם, שאמירת התגדה בקול רם הוא תקון תברית,
 וכמו שכתוב (דברים ה, יג) ויגד לכם את בריתו, פי דיקא על ידי
 אמירת התגדה בקול רם ובפה מלא, מוציא את הדעת שלו מן
 הגלות, ומכל מה שפגם בה, וזוכה לחרות המוחין ולדעת דקדושה,
 ולכן אשרי הזוכה לומר התגדה בקול רם ביחד עם כל בני ביתו, פי
 אז מן השמים משפיעים על כל המסבין מוחין קדושים חדשים, ועם
 המוחין באים גם כל מיני השפעות טובות ברוחניות ובגשמיות.

רבנו ז"ל אמר – בפסח צועקין בתפלה:

ואמר מוהרא"ש נ"י, שענין תפלה בקול רם ובצעקה בחג הפסח,
 מצינו גם במקום אחר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רא),
 שאומר רבנו ז"ל, בפסח צועקין בתפלה, וכמו שכתוב (איכה ב, ז):
 "קול נתנו בבית ה' כיום מועד". ואיתא בתרגום, כקל עמא דמצלין
 בחגא דפסחא [בקול העם שמתפללין בחג הפסח], עיז שם. ויש לזה
 סמוכין מדברי הגמרא (פסחים פה ע"ב): כזיתא פסחא וחלילא פקע

איגרא (על ידי בנות מהפסח, ואמירת הלל אחר אכילת הפסח, הנה נדמה באלו מתבקעים הגגות). וכמו שפרש רש"י: 'לקול המולת התמוזן מההלל, דומין באלו הגגין מתבקעים'; הרי רואין שאמירת ההלל בליל פסח היתה בקולות גדולים, והוא מסגל לעורר אצל האדם אתגבת השם יתברך, וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אהבה סימן ה) על ידי אמירת הלל בקול גדול, זוכים לאתגבת השם יתברך, ואשרי הזוכה לאומרן בקול גדול ובנעימה יתרה.

למה דמה הנביא קול התרבו לקול תפלת ישראל בפסח?
והנה רבנו ז"ל מביא מקור מדברי התרגום על הפסוק (איכה ב, ז):
"קול נתנו בבית ה' כיום מועד" – 'בקל עמא בית ישראל דמצלין בגויה בחגא דפסחא' (בקול עם ישראל שמתפללים בתוכו בחג הפסח), שירמיה
הנביא מדמה את קול צעקת האויבים בבית המקדש בשעת
התרבו, לקול עם ישראל בשעת ההלל והתפלה בבית המקדש בחג
הפסח, ולכאורה יפלא, למה יזכיר הנביא דמיון כזה?! אבל הנביא
רצה לעורר רחמים וזכיות על נשמות ישראל, ולהפיל דינים
וקטרוגים על אמות העולם, ולכן דמה קול צעקת האויבים בשעת
התרבו, לקול צעקת נשמות ישראל בשעת הבית, שגיבט השם
יתברך ויראה השבחה של נשמות ישראל, וזה לעמת זה הגנות של

אמות העולם, כי באותו קול גדול שחרפו וגדפו אמות העולם כלפי מעלה בשעת חרבן בית המקדש, באותו קול היו נשמות ישראל מתפללים בבית המקדש בחרג הפסח, והיו גורמים נחת רוח גדול לאביהם שבשמים, ולכן בודאי ראוי לרחם עליהם, ולהוציאם מן הגלות, ולבנות הבית כבתחלה, ואז יהיה הכל על נכון.

תנצ"ח בו הארת של גלוי שכינה ממש!

ואמר מוה"רא"ש נ"י, שגם ראוי להתעורר מדברי הזוהר הנ"ל שנוהגים לומר לפני ההגדה, לאמירת ההגדה בשמחה עצומה, כי הזוהר הקדוש מבטיח, "כל בר נש דאשתעי ביציאת מצרים ובהוא ספור חדו בחדוה, זמין איהו למחדי בשכינתא לעלמא דאתי" (כל אדם שמספר ביציאת מצרים, ושמח בזה הספור בשמחה, בשכר זאת, עתיד הוא לשמח עם השכינה לעולם הבא), והנה אנחנו יודעים מרבנו ז"ל, שכל התבטחות של "עולם הבא", הן שיכות לכל אדם גם בחיים חיותו בעולם הזה, וכמבאר בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ה'), שעל ידי קיום המצוות בשמחה, יש לאדם שכר עולם הבא, עוד בחיים חיותו בעולם הזה, וכמו שכתוב (דברים כד, טו): "ביום ותתן שכרו" – שיהא שכרו ביום, עוד בעולם הזה, מהמצוות בעצמן, נמצא שעל ידי אמירת ההגדה בשמחה, זוכה לשמח ביחד עם השכינה ממש

בתיים חיותו בעולם הזה, אם בן ראוי לומר ההגדה בקול רם ובשמחה עצומה, ועל ידי זה יתנוצץ בו ניצוץ של גלוי שכ"נה ממש.

ובמורא גדול – זה גלוי שכ"נה:

וספר מוה"רא"ש נ"י, שפעם אחת בעת אמירת הגדה ה"ה מוה"רנ"ת ז"ל כל כך מלהב עד שהגיע אל הקטע: "ובמורא גדול זו גלוי שכ"נה", ונזר על זה כמה פעמים, עד שנפל חלשות (התעלה), והצרכו להעירו, ומי שתיה שם העיד, שאצלו ה"ה אז גלוי שכ"נה פשוטו במשמעו, ועל כן מרב דבקות נתעלה. ולכן אשרי הזוכה לומר את ההגדה בתמימות ובפשיטות גמורה, ולשמות עם כל מלה, כי אז יזכה לניצוץ של גלוי שכ"נה ממש.

שישמע קול ההגדה בכל העולם ובתוך תוכנו ממש

והנה הוזר הקדוש שואל שם, למה באמת צריכים לספר כל הנסים שעושה עמנו הקדוש ברוך הוא, הרי הקדוש ברוך הוא יודע הכל, למה צריכים לספר זאת עכשו בליל פסח, והוזר מתרין, "בגין דאינון מלין סלקין וכל פמליא דלעילא מתבנשין וחסאן לון ואודאן בלהו לקודשא בריך הוא, ואסתלק יקריה עילא ותתא" [לפי שכל

אותם הדבורים עולים למעלה, וכל המוני מלאכי מעלה מתקבצים ורואים אותם, והם מודים ומשבחים לפני הקדוש ברוך הוא, ומתעלה כבודו יתברך עליהם למעלה ולמטה, כי בנדאי הקדוש ברוך הוא יודע הכל, אבל הדבורים שלנו בעולם הזה, מגלים ומפרסמים כבודו יתברך בכל העולם כלו, וכמו שכתוב אצל הדבורים של מרדכי הצדיק (אסתר ט, ד): "וישמעו הולך בכל המדינות"; שהדבורים שלו הלכו בכל העולם כלו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן יז). ועל ידי הספור שלנו באמירת ההגדה, כבודו יתברך מתעלה בכל העולמות כלם, וגם בתוכנו ממש, כי הקול מעורר הפונה (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ח'). ועל ידי אמירת ההגדה בקול גדול, הדבורים נחקקים בתוכנו. ועל ידי הדבור – הדעת יוצאת מן הגלות, ואדם זוכה לתקון תברית ולמח קדוש וטהור, ומפילא יש לו כל מיני ישועות ברוחניות ובגשמיות.

האשה הכריחה את בעלה ללכת לבעל שם טוב זי"ע וספר מוהר"א"ש נ"י ספור נפלא, איך אמונת חכמים, וצעקה אל השם יתברך בגליל הסדר, המשיכו למשפחה ישועה שלמה – בימי הבעל שם טוב הקדוש זי"ע היה איש אחד שלא היה מאמין כל כך בדברי הבעל שם טוב הקדוש, אבל אשתו היתה אשה פשרה מאד,

והיתה מאמינה בדבריו הקדושים של הבעל שם טוב הקדוש, והיו עניים מרודים מאד, והגיעו ימי הפסח ולא היה להם כסף לקנות מצות ויין ושאר צרכי החג, ודחקה האשה על בעלה, שילך להבעל שם טוב הקדוש לבקש ברכה, שתהיה להם פרנסה על צרכי החג, ובתחלה לא רצה האיש לילך בשום פנים, אבל בשעהגיע סמוך מאד לימי פסח, וראה שאין לו שום מראה מקום לקנות מה שצריך, הסכים בעל פרחו לילך להבעל שם טוב זי"ע, וכן עשה.

עצתו המפליאה של הבעל שם טוב הקדוש

וכאשר הציע את עניניו לפני הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, אמר לו הבעל שם טוב הקדוש, שילך וילווה סכום הגון של כסף, שיהיה לו ברוח לקנות כל צרכי הפסח, בלי שום צמצום כלל, והשם יתברך יעזר לו לפרע את הכל. והנה האיש נחלשה דעתו מאד, כי איזו עצה היא להלוות כסף מבני אדם? ומאין יהיה לו לפרע? אבל אמר לו הבעל שם טוב הקדוש זי"ע, שלא ידאג כלל רק ילך וילווה, ובלי פסח בשיגיע באמירת החגדה לפסוק "ונצעק אל ה' אלקינו ואלקי אבותינו", יעשה שם תחנה, ויחזר ויצעק פסוק זה בקולי קולות, הוא ואשתו, פעמים רבים אין מספר, עד שתהיה להם ישועה.

האיש הלך מהפעל שם טוב בפחי נפש

והנה האיש מחמת שלא האמין כל כך לדברי הפעל שם טוב הקדוש, הלך משם בפחי נפש, וספר כל הספור לאשתו בחלישת הדעת גדולה, שנתן לו הפעל שם טוב הקדוש עצה כזאת להלוות כסף ולצפות לישועה... אבל אשתו האמינה בדברי הצדיק באמונה גדולה מאד, ואמרה, שפודאי דבר גדול דבר הצדיק, והלכה ולותה כסף בשפע בשביל צרכי הפסח, וקנתה והכינה כל הדברים בהרחבה גדולה.

ונצעק אל ה' אלמינו

והגיע ליל סדר פסח וישבו אצל הסדר עם כל הילדים בהרחבת הדעת ובשמחה גדולה, ובהגיעם אל פסוק "ונצעק אל ה' אלמינו ואלקי אבותינו" התחילו לצעק בקולי קולות בדברי הפעל שם טוב הקדוש זי"ע וחרו, וצעקו את המלים הללו פעם אחר פעם זמן רב, עד שכל הילדים נרדמו בשנה.

הגוי הביא שק של זהובים שהספיקו לכל החיים

ופתאום שמעו דפיקות בדלת, ופתחו וראו הערל השכן שלהם, ידיו מלאים דם, ושק גדול בידו, ואמר להם, שרק עכשו היתה לו מריבה גדולה עם אשתו, והוציא ספין ודקר אותה, והוא מכרח לברת, כי

עוד מעט יבואו המשמרה לחפש אותו, אבל יש לו שק מלא זהובים, שחסדו כל ימי חייו, וקשה לו לסחוב עמו, ולא ידע אצל מי להניח אותו, וראה שבכל בתי העיר הכל השוף ושקט, וכלם ישנים כבר, אבל מביתם שמע קולי קולות וצעקות גדולות, ולכן ידע שהם עדין ערים, ומחמת שהוא מביר אותם מכבר, שהם אנשים נאמנים, לכן רוצה להניח אצלם הכסף בתורת משכון, ובשיפסקו המשמרה מלחפש אחריו, יחזור ויקח מהם את הכסף, ובדבורים אלו זרק השק על הקרקע, וברח משם בבהלה גדולה, ומאז לא חזר אליהם עוד, ולא שמע ממנו כלל, ונשאר השק אצלם, והיה מספיק להם ולכל צרכי ביתם כל ימי חייהם.

ישועה באה על ידי אמונה

ולמדנו מספור זה איך על ידי אמונת צדיקים וצעקות להקדוש ברוך הוא בליל הסדר, באה למשפחה ישועה גדולה, כי בליל הסדר עת רצון גדול מאד לכל אחד לפעל כל משאלות לבו לטובה, ואשרי המקום מצות "ספור יציאת מצרים" בקול רם ובשמחה גדולה מאד, כי בודאי ומשיך על עצמו השפעות טובות על כל השנה בלה.

